Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2025–2026

33 576 Natuurbeleid

27 858 Gewasbeschermingsbeleid

Nr. 520

BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, VISSERIJ, VOEDSELZEKERHEID EN NATUUR

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 27 augustus 2026

Naar aanleiding van het verzoek van de vaste commissie voor Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur om een reactie op de brief van Pesticide Action Network Netherlands (PAN-NL) te Assen d.d. 15 mei 2026 over «Aanbieden rapport PAN Nederland m.b.t. aanbevelingen voor natuurherstelverordening en Nederlandse natuurherstelplan» (kenmerk 2026Z10070/2026D26940), ontvangt u deze Kamerbrief.

PAN-NL benadrukt in haar brief dat verontreiniging door pesticiden in bodems, oppervlakte- en grondwater, vegetatie, lucht en beschermde natuurgebieden in belangrijke mate bijdraagt aan de achteruitgang van insecten, bestuivers, akkervogels, bodemorganismen en de aquatische biodiversiteit. Dit kan gevolgen hebben voor het functioneren van ecosystemen, de veerkracht van de landbouw en de voedselzekerheid op de lange termijn. PAN-NL dringt daarom aan om binnen het kader van de Natuurherstelverordening ook robuuste maatregelen te nemen om het pesticidengebruik terug te dringen. Bij de brief is een rapport opgenomen van Pesticide Action Network – Europe en BeeLife met aanbevelingen voor het Natuurplan, met name gericht op de doelstellingen voor terrestrische-, stedelijke- en landbouwecosystemen, en bestuivers. Hierin staan onder andere inzichten en een beleidsmatige onderbouwing voor de vermindering van het gebruik van pesticiden.

Ik onderschrijf het belang van de bescherming van onze biodiversiteit, zoals door PAN-NL naar voren wordt gebracht. Een groot deel van de Nederlandse natuur staat onder druk. Dat heeft verschillende oorzaken zoals versnippering en verlies aan leefgebied, stikstofdepositie, invasieve exoten, en verdroging. Uit metingen door maatschappelijke organisaties blijkt dat gewasbeschermingsmiddelen en hun afbraakproducten worden teruggevonden in de natuur. Eerder oordeelde de Raad van State dat niet kan worden uitgesloten dat het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen negatieve effecten kan hebben op Natura-gebieden en hiernaar meer onderzoek nodig is. Gewasbeschermingsmiddelen zijn bedoeld om

kst-33576-520
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2026

ziekten, plagen en onkruiden te beheersen in de teelt van gewassen. Deze worden toegelaten na zorgvuldige (risico)beoordeling door het College voor toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) die is gestoeld op de kaders conform de Verordening EC 1107/2009 en waarin de bescherming van biodiversiteit expliciet is vastgelegd. Met het Wettelijk gebruiksvoorschrift (WG) zorgt het Ctgb voor het zoveel mogelijk voorkomen van ongewenste emissies en neveneffecten van het gebruik van een gewasbeschermingsmiddel, bijvoorbeeld via voorgeschreven spuitvrije zones, driftreductie of beperkingen van gebruik tijdens bloei. Het spreekt voor zich dat telers alle regels en het WG moeten naleven om risico's voor mens, dier en milieu te voorkomen. Daarnaast is onderzoek nodig om meer inzicht te krijgen op effecten die deze stoffen hebben op de natuur, dat door LVVN wordt uitgevoerd[1].

Via het Uitvoeringsprogramma toekomstvisie gewasbescherming 2030 werkt het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) aan weerbare plant- en teeltsystemen, verbinding van land- en tuinbouw en natuur en vermindering van emissies en residuen. Daarnaast zijn maatregelen uitgewerkt in de Ministeriële Taskforce Landbouw, Natuur en Stikstof, waar de inzet op gewasbescherming ook onderdeel van is. We willen de drukfactor gewasbescherming op natuur substantieel wegnemen. Het Kabinet werkt daarom met de glastuinbouw, de akkerbouw en ketenpartijen aan nationale, bindende convenanten om het gebruik van schadelijke gewasbeschermingsmiddelen fors te beperken. Daarbij gaat het primair om vermindering van milieubelasting. Het streven is dat er deze zomer al convenanten op hoofdlijnen zijn afgesloten. Er wordt daarnaast voor kwetsbare watergebieden een set aan regels ontwikkeld. Dit wordt uitgewerkt in samenhang met de afspraken in het Convenant Gewasbeschermingsmiddelen. Hierbij neemt het Rijk de regie.

PAN-NL vraagt ook aandacht voor het opnemen van maatregelen in het Natuurplan voor het terugdringen van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. De Natuurherstelverordening (NHV) vereist dat Nederland uiterlijk op 1 september 2026 een Ontwerp-Natuurplan indient bij de Europese Commissie. Hierin staat op hoofdlijnen welke stappen nodig zijn om de doelen van de NHV te behalen. Hierin wordt ook het belang van het voorkomen van negatieve effecten van gewasbeschermingsmiddelen onderstreept. Het Ontwerp-Natuurplan is een eerste stap naar het definitieve Natuurplan, dat een jaar later ingediend moet worden, waarin dit aandacht krijgt. De maatregelen die zijn uitgewerkt binnen de taskforce zullen een plek krijgen in het definitieve Natuurplan en dragen naar verwachting in grote mate bij aan de NHV-doelen voor 2030. Uw Kamer is 26 juni geïnformeerd over de uitwerking van de Taskforce en het Ontwerp-Natuurplan.[2]

De Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,
J. van Essen

[1] https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=2026D28752
[2] Kamerstukken II, 2025/26, 36 800 XIV, nr. 87.